

2001 1ste Del. af Lovforsl. om Bortforp. af Gaarde, der ere fæstet, underg. 2002

wil Landensøge, hvilken Indflydelse, den har havt paa dette Forhold, finde, at det taget med Beregning, i det omhandlede Forpagningsforhold, det Hele blevet dyrere for Forpagteren, end det hidtil har været. Naar man samtidig tror, at den opnaaes noget væsentligt ved at vedtage et saadant Forbud imod Recognitioner, saaa, er der, som sagt, efter min Mening, fra Gudseiernes Side ikke nogen Grund til at sætte nogen stærk Modstand derimod. Derimod afsæer jeg den Bestemmelse, der indholdes i den anden Paragraph af Lovforslagets § 2, nemlig at Forpagningsafgiften for alle Aarene skal bestemmes til det tilsvarende Beløb, dog med den Modification, at over de første Aar skal sættes et vist Afslag, der imod at der i et tilsvarende Antal af de sidste Aar betales et tilsvarende stort Tillæg, for at være meget uafhængigsmæssigt. Man maad dog virkelig lade de contraherende Parter have nogen Frihed til at kunne tage Hensyn til, hvad de forskjellige Forhold og Omstændigheders kunne medføre, saasom til Culturstilstanden, til Din- driften, til Forpagterens pecuniære Forhold, til, om der er Aftræksfolk, paa en saadan Grund eller ikke osv., hvilke Forhold og Omstændigheder have og maae have en berettiget og fornuftig Indflydelse paa Bestemmelsen af, hvorvidt den fulde Forpagningsafgift kan tages strax eller først senere, og paa hvilken Maade samt hvilke stigende Forhold den kan fastsættes. Jeg tror, at en Bestemmelse om, at Afgiften skal normeres lige for alle Aar, ligefrem med Modstrid med Forpagningsforholdets Natur. Hvad man har til sigtet ved denne Bestemmelse, er jo for nemmeligt, at den ikke skulde kunne indgaaes saaladte Provisioncontracter, hvad man har meent hidtil kunde finde Sted og undertiden har fundet Sted, hvorved Forpagningscontracter, der ifølge Forordningen af 1792 skulde være gjældende for 50 Aar, Virkeligheden kun kom til at gjælde for det kortere Tidsrum, idet det fastsattes, at Forpagningsafgiften paa een gang efter nogle Aars Forløb skulde stige stærkt, hvorefter Følgen blev, at Forpagteren,

af Gaarde, der ere fæstet, underg. 2002

naar han kom til dette Tidspunkt, ikke var istand til længere at blive ved Forpagtningen, men maatte frasige sig den. Jeg tør ikke paa- ssaae, at saadanne Misbrug ikke have fundet Sted, og jeg beklæger høiligt, at det muligt har været Tilfældet, allerede af den Grund, at saadanne Misbrug have tilfølgende, at man kommer til at gjøre Forsøg paa at fastsætte Bestemmelser om den her foreliggende, hvorved Forpagningscontracter af denne Art i høj Grad blive mindre brugelige for den langt overvejende Deel af Gudseierne, som har gjort en loyal og fornuftig Brug af dem. Men jeg tror ikke, at det just er ad Lovgivningsveien, at man skal søge at indbegaae sige Forsøg. Ethvert Contractforhold vil vist kunne misbruges, men der er ikke derfor Grund til at søge at forbyde det, eller til at fastsætte meget besværende Betingelser for det. Jeg tror at det er gennem Domstolene, at man skal søge at væise et Værn mod saadanne Misbrug, og først naar det viser sig, at man ikke ad den Vej kan naae dette Maal, er det vidt til at søge at tage Forholdsregler derimod ad Lovgivningsveien. Dette vil derhos vistnok altid være særdeles vanskeligt, og det vil i ethvert Tilfælde paa ingen mulig Maade kunne siges at være lykkes ved den Bestemmelse, der her er foreslået. Det forekommer mig meget mere, at man derigennem giver en Slags legal Anvisning til dem, der ville misbruge dette Contractforhold, til at indgaae det paa 7 Aar. Man har derhos vistnok ved denne Bestemmelse tillige til sigtet at forebygge, at der under Betingelsen om en forhøiet Afgift i de første Aar kom til at skjule sig en Recognition. Men denne Hensigt kunde jo ligesaa godt opnaaes blot ved ligefremt at forbyde, at man maatte tage en forhøiet Afgift i de første Aar. Jeg kan ikke see, at der kunde væises nogen væsentlig Ind- vending mod en saadan Bestemmelse. For dette Diemeds Skyld er det øvrige Indhold af den omtalte Paragraph i § 2 derimod over- flødig. Den sidste Sætning i § 2 er vistnok temmelig uheldig affattet. Jeg har af Forhandlingerne i det andet Thing seet, hvad